Conseil d'Etat - Raad van State
LEGISLATION - WETGEVING
L. 344/2.
4 MAI 1949
Transmis à M. Coordination
Overgemaakt aan de H.

C.E. - R.S.
Entrée - Binnen
4 MAI 1949
Ex. ... exemp.

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 29 April 1949 door de Minister van Binnenlandse Zaken verzocht hem dringend van advies te dienen over een voorontwerp van wet betreffende het nummeren der candidatenlijsten voor de parlementsverkiezingen, zoals door de Minister gewijzigd op 30 April en 2 Mei 1949, heeft ter zitting van 2 Mei 1949 het volgend advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Intérieur le 29 avril 1949 d'une demande d'avis urgente sur un avant-projet de loi relatif au numérotage des listes de candidats pour les élections législatives, tel que modifié par le Ministre les 30 avril et 2 mai 1949, a donné en sa séance du 2 mai 1949 l'avis suivant :

Bij het ontwerp vallen slechts, omtrent punten van ondergeschikt belang, opmerkingen te maken, waarmee in de onderstaande tekst rekening wordt gehouden.

Een beknopte commentaar is alleen nodig voor de wijzigingen, die de Raad van State voorstelt betreffende :

1/ de plaats waar artikel 1 van het ontwerp in het Kieswetboek moet worden ingevoegd;

2/ de wijze van toetreden tot een voorstel tot vereniging;

3/ de wijze van ontvangst van een aanvraag tot vereniging;

4/ de wijziging voorgesteld bij artikel 2 van het ontwerp.

1/

Artikel 1 van het ontwerp zou beter als artikel 115 bis, dan als artikel 114 bis voorkomen.

Het is verkieslijk artikel 115 te behouden als eerste artikel van Hoofdstuk II van Titel IV van het Kieswetboek betreffende de candidaturen en de stembiljetten.

Dit artikel bepaalt wanneer de candidaturen uiterlijk moeten zijn voorgedragen en bevat reeds in alinea 3 een bepaling betreffende de groeperingsverklaringen van candidaten in een zelfde provincie.

Het is logisch de nieuwe bepaling, betreffende de voorstellen tot vereniging van candidaten-lijsten, op dit artikel te laten volgen.

2/

Uit de tijdens het onderzoek van het ontwerp verstrekte uitleg blijkt dat de Regering het inzicht heeft de toetreding tot een voorstel tot vereniging afhankelijk te maken van een in de akte van instemming opgenomen verklaring, welke de candidaten ter uitvoering van artikel 116 van het Kieswetboek moeten ondertekenen.

./.

Dit inzicht is in artikel 3 van het ontwerp niet duidelijk uitgedrukt. Het zou wenselijk zijn de tekst van dit artikel zo te wijzigen, dat de candidaten weten dat zij in de akte van instemming met hun candidatuur hun toetreding tot een voorstel tot vereniging moeten te kennen geven.

3/

Uit de tijdens het onderzoek van artikel 5 verstrekte uitleg blijkt, dat de verklaringen van toetreding tot een voorstel tot vereniging, naar de opvatting der Regering, door de indiener van het voorstel uitdrukkelijk moeten aangenomen zijn opdat zij uitwerking zouden hebben.

Om elk misverstand te vermijden, zou het wenselijk zijn dat artikel 5 terzake nadere bijzonderheden zou verstrekken.

4/

Artikel 2 van het ontwerp strekt er toe de laatste alinea van artikel 115 van het Kieswetboek te vervangen door een bepaling, krachtens welke alle kiesverrichtingen die voorzien zijn vóór de twintigste dag voor de verkiezingen, alsmede die welke ze voorafgaan, 48 uur worden vervroegd wanneer deze dag op Pinkstermaandag valt.

Het zou wenselijk zijn de gelegenheid te baat te nemen om deze wijziging zo te formuleren, dat zij niet enkel uitwerking kan hebben wanneer de twintigste dag vóór een verkiezing op Pinkstermaandag valt, maar op om het even welke Maandag die een wettelijke feestdag is.

Indien het voorstel betreffende deze wijziging door de Regering wordt aangenomen, zou men er mede rekening dienen te houden in de redactie van de memorie van toelichting.

./.

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE HET NUMMEREN DER CANDIDATEN-LIJSTEN VOOR DE WETGEVENDE VERKIEZINGEN.

KAREL, Prins van België,
Regent van het Koninkrijk,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEIL.

Gelet op het advies van de Raad van State;

Op de voordracht van de Minister van Binnenlandse Zaken,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

De Minister van Binnenlandse Zaken zal in Onze Naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet indienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1.-

In hoofdstuk II, titel IV van het Kieswetboek wordt een artikel 115bis ingevoegd, luidend als volgt :

"Iedere burger, die Belg is door geboorte of door Staatsnaturalisatie en volle 21 jaar oud is, mag een voorstel tot vereniging van lijsten met het oog op het verkrijgen van een gemeenschappelijk volgnummer, indienen. Bij gelijktijdige verkiezing voor Kamer en Senaat moet het voorstel voor de lijsten der twee Kamers gelden. Het moet gesteund zijn door ten minste vijf uittredende leden van elk der betrokken Kamers en de naam van de plaatsvervanger vermelden, die bij verhindering van de voorsteller bevoegd is om in zijn naam op te treden. Het wordt de vijf en twintigste dag vóór de stemming, tussen 9 en 11 uur, aan de Minister van Binnenlandse Zaken of dezes gemachtigde overhandigd. Onmiddellijk na

./.

het verstrijken van deze termijn, gaat de Minister over tot een loting ter aanwijzing van de volgnummers, die aan de lijsten van elke vereniging van lijsten zullen worden toegekend. De voorstellers of hun plaatsvervangers mogen bij deze verrichting tegenwoordig zijn, evenals de voorzitter van elk der betrokken wetgevende Kamers die daartoe zal worden uitgenodigd.

De Minister laat in het Belgisch Staatsblad van de tweede dag nadien een bericht verschijnen, waarbij de regelmatig neergelegde voorstellen tot vereniging en de volgnummers toe te kennen aan de lijsten die er van zullen deel uitmaken, worden opgegeven".

Artikel 2.-

De laatste alinea van artikel 115 van het Kieswetboek wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Wanneer de twintigste dag vóór de stemming op een wettelijke feestdag valt, worden alle kiesverrichtingen die voor deze datum voorzien zijn en die welke er aan voorafgaan, met acht en veertig uren vervroegd".

Artikel 3.-

De volgende bepaling wordt voor de voorlaatste alinea van artikel 116 van het Kieswetboek ingevoegd :

"Indien de candidaten tot een voorstel tot vereniging van de bij artikel 115 bis bedoelde lijsten wensen toe te treden, moeten zij zulks in hun akte van instemming te kennen geven."

Artikel 4.-

De laatste alinea van artikel 118 van het Kieswetboek wordt door de volgende bepaling vervangen :

./.

"De aanvaardende candidaat, die een der verbodsbepalingen van de twee vorige alinea's overtreedt, is strafbaar met de bij artikel 202 uitgevaardigde straffen. Zijn naam wordt geschrapt van al de lijsten, waarop hij voorkomt. Met het oog op deze schrapping, maakt de voorzitter van het kiescollege, onmiddellijk na het verstrijken van de voor het indienen van de candidatenlijsten bepaalde termijn, langs de snelste weg, een uittreksel uit alle ingediende lijsten aan de Minister van Binnenlandse Zaken over. Dit uittreksel bevat de naam, eerste voornaam en geboortedatum der candidaten. In voorkomend geval geeft de Minister van Binnenlandse Zaken, uiterlijk de zeventiende dag vóór de stemming, te 16 uur, aan de voorzitter van het kiescollege kennis van de meervoudige candidaturen."

Artikel 5.-

In het Kieswetboek wordt een artikel 118 bis ingevoegd, luidend als volgt :

"De voorzitter van het hoofdbureel vermeldt onderaan de krachtens vorig artikel aan de Minister van Binnenlandse Zaken medegedeelde lijstenuittreksels, het voorstel tot vereniging, waartoe de candidaten verklaard hebben te willen toetreden.

De twintigste dag vóór de stemming, van 15 tot 18 uur, alsmede de negentiende dag van 9 tot 12 uur, mogen de voorstellers ener vereniging van lijsten of hun plaatsvervangers op het Ministerie van Binnenlandse Zaken inzage nemen van de medegedeelde lijstenuittreksels en toetredingsverklaringen.

Zij zijn er binnen deze termijnen toe gehouden onderaan elk hen betreffend lijstenuittreksel te vermelden of zij aanvaarden dat de lijst deel uitmaakt van de door hen voorgestelde vereniging van lijsten.

./.

De door de plaatsvervanger gedane verklaringen tot aanvaarding of tot afwijzing zijn geldig, tenzij zij vóór het verstrijken van de termijn door de voorsteller zelf werden nietigverklaard. De niet uitdrukkelijk aanvaarde lijsten maken geen deel uit van de vereniging van lijsten.

De Minister laat in het Belgisch Staatsblad van de zeventiende dag voor de stemming een tabel verschijnen waarop, door vermelding van de naam der eerste twee candidaten van elke lijst, de samenstelling der verschillende verenigingen van lijsten aangeduid en de toe te kennen volgnummers herhaald worden".

Artikel 6.-

Artikel 128 van het Kieswetboek wordt als volgt gewijzigd:

a/ De tweede alinea wordt met de volgende bepaling aangevuld:

"De verenigde lijsten krijgen evenwel het nummer, vermeld op de bij artikel 118bis bedoelde tabel en geen enkele andere lijst mag een van de op die tabel bepaalde nummers krijgen."

b/ De derde alinea wordt als volgt aangevuld :

"De verenigde lijsten moeten evenwel steeds naar haar volgnummer gerangschikt worden."

Artikel 7.-

Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt.

Gegeven te

VANWEGE DE REGENT :
De Minister van Binnenlandse Zaken,

Le projet ne soulève que des observations de détail dont il est tenu compte dans le texte reproduit ci-après.

Nécessitent seules un bref commentaire les modifications que propose le Conseil d'Etat relativement :

1/ à l'endroit où doit s'insérer dans le Code électoral l'article 1er du projet ;
2/ à la manière d'adhérer à une proposition d'affiliation ;
3/ à la manière d'agréer une demande d'affiliation ;
4/ à la modification proposée par l'article 2 du projet

1/

L'article 1er trouverait mieux sa place comme article 115 bis que comme article 114 bis.

Il est préférable de conserver l'article 115 comme premier article du chapitre II du titre IV du Code électoral relatif aux candidatures et aux bulletins.

Cet article précise à quel moment au plus tard les candidatures doivent être présentées et contient déjà en son alinéa 3 une disposition relative aux déclarations de groupement de candidatures au sein d'une même province.

Il est logique que la nouvelle disposition, relative aux propositions d'affiliation de listes de candidats, vienne à la suite de cet article.

./.

2/

Il résulte des explications fournies au cours de l'examen du projet que l'intention du Gouvernement est de subordonner l'adhésion à une proposition d'affiliation à une déclaration insérée dans l'acte d'acceptation que les candidats doivent souscrire en exécution de l'article 116 du Code électoral.

Cette intention n'est pas clairement exprimée par l'article 3 du projet. Il serait souhaitable que la rédaction de celui-ci soit modifiée de manière telle que les candidats sachent que c'est dans l'acte d'acceptation de leur candidature qu'ils devront formuler leur adhésion à une proposition d'affiliation.

3/

Des explications fournies au cours de l'examen de l'article 5, il ressort que le Gouvernement entend que les déclarations d'adhésion à une proposition d'affiliation soient expressément agréées par l'auteur de la proposition pour qu'elles sortent leurs effets.

Il serait souhaitable pour éviter tout malentendu que l'article 5 soit précisé sur ce point.

4/

L'article 2 du projet tend à substituer au dernier alinéa de l'article 115 du Code électoral une disposition aux termes de laquelle toutes les opérations électorales prévues pour le vingtième jour avant l'élection ainsi que celles qui les précèdent sont avancées de 48 heures quand ce jour est le lundi de la Pentecôte.

Il serait souhaitable de saisir l'occasion de cette modification pour la libeller de telle manière qu'elle puisse sortir ses effets non seulement quand le vingtième jour avant une élection est le lundi de la Pentecôte, mais n'importe quel lundi, jour férié légal.

Si la proposition relative à cette modification est agréée par le Gouvernement, il conviendrait d'en tenir compte dans la rédaction de l'exposé des motifs.

./.

PROJET DE LOI RELATIF AU NUMEROTAGE DES LISTES DE CANDIDATS POUR LES ELECTIONS LEGISLATIVES.

CHARLES, Prince de Belgique,
Régent du Royaume,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Vu l'avis du Conseil d'Etat ;

Sur la proposition du Ministre de l'Intérieur,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS :

Le Ministre de l'Intérieur présentera en Notre nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

Article 1er.-

Il est inséré au chapitre II, titre IV du Code électoral un article 115 bis ainsi conçu :

"Tout citoyen belge de naissance ou par grande naturalisation, âgé de 21 ans accomplis, peut déposer une proposition d'affiliation de listes en vue de l'obtention d'un numéro d'ordre commun. En cas d'élection simultanée pour la Chambre des représentants et le Sénat, la proposition doit s'étendre aux listes des deux Chambres. Elle doit être appuyée par cinq membres sortants au moins de chacune des Chambres en cause et indiquer le nom du suppléant qui, en cas d'empêchement de l'auteur de la proposition, aura qualité pour agir en son nom. Elle est remise au Ministre de l'Intérieur ou à son délégué le vingt-cinquième jour avant le scrutin entre 9 et 11 heures. Aussitôt après l'expiration de ce délai, le Ministre procède à un tirage au sort pour déterminer les numéros d'ordre qui seront attribués aux listes de chaque affiliation. Les auteurs d'une proposition ou leurs suppléants peuvent assister à cette opération ainsi que le Président de chacune des Chambres législatives en cause, qui y sera invité.

Le Ministre fait publier au Moniteur belge paraissant le surlendemain un avis indiquant les propositions d'affiliation qui ont été régulièrement déposées et les numéros

./.

d'ordre qui seront attribués aux listes qui en feront partie."

Article 2.-

Le dernier alinéa de l'article 115 du Code électoral est remplacé par la disposition suivante :

"Quand le vingtième jour avant l'élection est un jour férié légal, toutes les opérations électorales prévues pour cette date et celles qui les précèdent, sont avancées de quarante-huit heures."

Article 3.-

La disposition ci-après est insérée avant le pénultième alinéa de l'article 116 du Code électoral :

"Si les candidats désirent adhérer à une proposition d'affiliation de listes visées à l'article 115 bis, ils doivent le déclarer dans leur acte d'acceptation."

Article 4.-

Le dernier alinéa de l'article 118 du Code électoral est remplacé par la disposition suivante :

"Le candidat acceptant qui contrevient à l'une des interdictions indiquées dans les deux alinéas précédents est passible des peines édictées à l'article 202. Son nom est rayé de toutes les listes où il figure. Pour assurer cette radiation, le président du collège électoral, aussitôt après l'expiration du délai prévu pour le dépôt des listes des candidats, transmet, par la voie la plus rapide, au Ministre de l'Intérieur, un extrait de toutes les listes déposées. Cet extrait comprend les nom, premier prénom et date de naissance des candidats. Le cas échéant, le Ministre de l'Intérieur signale au président du collège électoral les candidatures multiples au plus tard le dix-septième jour avant le scrutin à 16 heures."

./.

Article 5.-

Il est inséré dans le Code électoral un article 118 bis ainsi conçu :

"Le président du bureau principal ajoute au bas des extraits de listes de candidats communiqués au Ministre de l'Intérieur, en vertu de l'article précédent, la proposition d'affiliation à laquelle les candidats ont déclaré vouloir adhérer.

"Le vingtième jour avant le scrutin, de 15 à 18 heures, ainsi que le dix-neuvième jour, de 9 à 12 heures, les auteurs d'une proposition d'affiliation ou leurs suppléants peuvent prendre connaissance au Ministère de l'Intérieur des extraits de listes et des déclarations d'adhésion communiqués.

"Dans ces délais, ils sont tenus d'indiquer au bas de chaque extrait de liste qui les concerne, s'ils acceptent que la liste fasse partie de l'affiliation qu'ils ont proposée. Les déclarations d'acceptation ou de rejet faites par le suppléant sont valables si avant l'expiration du délai, elles n'ont été annulées par l'auteur même de la proposition. Les listes non expressément acceptées ne font pas partie de l'affiliation.

"Le Ministre fait publier au Moniteur belge paraissant le dix-septième jour avant le scrutin, un tableau indiquant, par la mention du nom des deux premiers candidats de chaque liste, la composition des différentes affiliations et rappelant les numéros d'ordre à attribuer."

Article 6.-

L'article 128 du Code électoral est modifié comme suit :

a/ l'alinéa 2 est complété par la disposition suivante :

"Toutefois, les listes affiliées obtiennent le numéro indiqué au tableau visé à l'article 118 bis et aucune autre liste ne peut obtenir un des numéros prévus à ce tableau."

./.

b/ l'alinéa 3 est complété comme suit :

"Toutefois, les listes affiliées doivent toujours être classées dans l'ordre de leur numéro".

Article 7.-

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge.

Donné à

PAR LE REGENT,
Le Ministre de l'Intérieur,

344-345/2.

Waren aanwezig :		Etaient présents :
De Heren :	F. LEPAGE, raadsheer van State,	voorzitter
Messieurs :	conseiller d'Etat,	président
	D. DECLEIRE,	raadsheren van State
	J. COYETTE,	conseillers d'Etat
	J. CYPRES, adjunct-griffier, greffier adjoint,	griffier greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. F. LEPAGE, raadsheer van State.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. F. LEPAGE, conseiller d'Etat.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,